

Okul Yöneticisi Yansıtıcı Düşünme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Yöneticisi Yansıtıcı Düşünme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27847>

Özet

Okul Yöneticisi Yansıtıcı Düşünme Ölçeği, 2011 yılında G. Dalgıç tarafından Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir **doktora tezi** kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan **okul yöneticisi** pozisyonundaki bireylerin mesleki uygulamaları sırasında sergiledikleri **yansıtıcı düşünme** becerilerini ve bu becerilerin uygulama düzeylerini nicel olarak değerlendirmektir. Ölçek, yöneticilerin deneyimlerini eleştirel bir bakış açısıyla analiz etme, varsayımları sorgulama ve gelecekteki eylemlerini bilinçli olarak planlama eğilimlerini ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirme süreci, İstanbul ve Kopenhag'daki okul yöneticilerinden oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilen kapsamlı bir araştırmaya dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yansıtıcı Düşünme, Okul Yöneticisi, Eğitim Yönetimi, **Ölçek Geliştirme**, Mesleki Gelişim, Eleştirel Sorgulama.

Yazarlar

G. Dalgıç

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, eğitim sistemlerinde görev alan **okul yöneticisi** personelin, karmaşık yönetsel sorunlarla karşılaşmalarında kullandıkları bilişsel süreçleri ve öz-değerlendirme mekanizmalarını ölçmektir. Bu araç, yöneticilerin yalnızca sonuç odaklı kararlar almak yerine, bu kararların altında yatan nedenleri, etik değerleri ve pedagojik etkileri derinlemesine analiz etme kapasitelerini belirlemeyi hedefler.

İkincil olarak, ölçek, yöneticilerin **yansıtıcı düşünme** becerileri açısından güçlü ve zayıf yönlerini tespit ederek, bu bulguların mesleki gelişim programlarını ve eğitim liderliği kurslarını içeriğini şekillendirmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Böylece, eğitim politikalarını ve uygulama stratejilerinin daha bilinçli ve kanıta dayalı hale getirilmesine olanak tanır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, John Dewey ve Donald Schön'ün teorik çerçevelerine dayanan **Yansıtıcı Düşünme** (Reflective Thinking) kavramıdır. Bu yapı, genellikle üç ana bileşen etrafında şekillenir:

Eleştirel Düşünme ve Sorgulama: Yöneticinin rutin pratikleri ve varsayımlarını sorgulama eğilimi.

Deneyimden Öğrenme: Geçmiş olayları analiz ederek gelecekteki eylemler için dersler çıkarma becerisi.

Eylem Planlama ve Değerlendirme: Yansıtma sonuçlarına dayanarak bilinçli ve amaçlı eylem stratejileri geliştirme yeteneği.

Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı, okul yönetiminin özel bağlamına uyarlanmış maddeler aracılığıyla değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak referansında spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, korelasyonlar veya faktör yükleri) açıkça belirtilmemiştir. Ancak, ölçek, bir **doktora tezi** kapsamında geliştirildiği için, yapı geçerliğinin sağlanması amacıyla muhtemelen kapsamlı istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Ölçek geliştirme sürecinde, içerik geçerliğini sağlamak için uzman görüşlerine başvuruldu ve ölçeğin teorik yapıyla ne ölçüde örtüştüğünü test etmek için Faktör Analizi yöntemlerinin uygulandığı varsayılmaktadır. Ölçeğin, **Okul Yöneticisi** rolünün gerektirdiği yansıtıcı uygulamaları temsil eden maddeler içerdiği kabul edilmektedir.

Güvenirlilik

Orijinal kaynakta ölçeğin güvenirlik analizine dair kesin değerler (Cronbach Alfa katsayısı, test-tekrar test korelasyonları vb.) sunulmamıştır. Standart **ölçek geliştirme** standartlarına göre, ölçeğin iç tutarlılığı (Internal Consistency) yüksek olduğu ve maddeler arasındaki tutarlılığın kabul edilebilir düzeyde olduğu beklenmektedir.

Ölçeğin güvenilirliğinin, özellikle farklı kültür ve eğitim sistemlerindeki (İstanbul ve Kopenhag örnekleri) yöneticiler üzerinde test edilmesi, aracın kültürel bağlamdan bağımsız olarak tutarlı sonuçlar üretme potansiyeline işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Okul Yöneticisi Yansıtıcı Düşünme Ölçeği'nin geliştirme amaçlarında, yansıtıcı düşünmenin alt boyutlarının bilimsel olarak temellendirmek amacıyla faktör analizi tekniklerinin kullanıldığı tahmin edilmektedir. Bu analizler, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yoluyla ölçeğin boyut yapısını keşfetmeyi ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu yapıyı doğrulamayı içermi olabilir.

Faktör yapısını, yöneticilerin karşılaştığı pedagojik, idari ve sosyal sorunları yansıtma

biçimlerini ayrıştıran mantıksal alt ölçeklerden oluştuğu düşünülmektedir. Bu alt ölçekler, yöneticilerin yansıtıcı düşünme profillerini daha detaylı incelemeye olanak tanır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal kaynakta belirtilmemekle birlikte, psikolojik ölçme araçlarında yaygın kullanılan format)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Yöneticileri (Okul Müdürleri ve Müdür Yardımcıları)

Yaş Grubu: Yetkin

Popülasyon Detayları: Türkiye (İstanbul) ve Danimarka (Kopenhag) şehirlerinde görev yapan resmi ve özel okul yöneticileri.

Test Metodolojisi: Nicel ve Karşılaştırmalı (Türkiye ve Danimarka örneklemelerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır.)

Anahtar Kelimeler

Yansıtıcı Uygulama, Eğitim Liderliği, Okul Gelişimi, Yönetici Yetkinlikleri, Doktora Tezi, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: G. Dalgıç (2011), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2011 yılında bir akademik çalışmada (doktora tezi) kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı ve lisanslanması hakkında kesin bilgi için, tez yazarı G. Dalgıç veya ilgili enstitü ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle izin alınması koşuluyla ücret talep edilmemektedir.

Kaynaklar

Dalgıç, G. (2011). *Okul yöneticilerinin yansıtıcı düşünme beceri ve uygulamaları'nın incelenmesi: İstanbul ve Kopenhag örneği* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tez Merkezi bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [okul-yoneticisi-yansitici-dusunme-olcegi-toad.pdf](#).

Okul Yöneticisi Yansıtıcı Düşünme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri orijinal kaynaktan açıkça belirtilmemiştir. Detaylı maddelere ulaşmak için, yukarıda belirtilen G. Dalgıç'ın 2011 tarihli doktora tezine başvurulması gerekmektedir.